

Ca-Nostra

* * * ANY TERCER NÚM. 133 * * * QUINZENARI POPULAR * * * INCA, 16 DE AGOST DE 1910 * * *

ESTUDIS SOCIALS

RESTAURACIÓ DE LA FAMILIA

PEL CRISTIANISME

A) *Ell ha retornat a n-el matrimoni sa unitat, sa indissolubilitat i sa santetat.*—La dissolució de la família, el despotisme de l'home, l'esclavatge de la dona i dels fills venien sobre tot dels abusos i dels vicis qu'eren introduïts dins el matrimoni. De lo que deim, nos referim a n-el temps, de gran pobresa moral, de la República i del Imperi Romà: pobresa coberta am l'oripell de la gloria material. Idò bé. Aleshores, mes que may, era precis de tota necessitat comensar la reforma, retornant aquella sa institució primitiva: per consegüent, a l'unitat i a l'indissolubilitat. I aquest retorn sa complí: tant qu'es difícil afirmar més categòricament aqueixa indissolubilitat i aqueixa unitat que tal com ho va fer Cristo, Senyor Nostre. Un dia, segons llegim a l'obra de Sant Mateu, «els fariseus s'arrambaren a Ell per temptarlo i li digueren: Es cosa permesa a un home repudiar sa dona, no importa per quin motiu? Ell los feu resposta: No heu llegit may que Aquell qui creà l'home en el principi, creà un home i una dona, i que va dir: per aquesta raó dexará l'home son pare i sa mare i s'unirà am l'esposa i tots dos serán una sola carn? Per axò es que ells ja no son dos, sino una sola carn». (Mat. 19, 3-6). El pensament del Gran Mestre Diví es claríssim, l'home no deu tenir mes qu'una esposa; el text ho fá veure de manera llampant. Car se diu en ell que «l'home se juntará am s'esposa» y no am ses esposes; que «ells serán dos per no constituir més qu'una carn», y no serán tres o quatre, etcetera.

El pensament del Bon Jesús no pot estar mes netament espresat en lo que se refereix a l'indissolubilitat del lligam conjugal. L'Evangeliista continuá ressenyant les paraules definitives del Mestre: «Que l'home, idò, no separi lo que Deu ha juntat. Si es axí, afigen els fariseus, per qué Moisés va permetre donar un escrit de repudiació a la dona. (qu'un desjecti y engegui) per no viure més amb ella?—La causa de tot axò es la duresa dels vostros cors: per axò permeté Moisés repudiar les vostres dones; empero no era axí en el principi. Jo vos dic a voltros, que qualsevol qu'enjegui sa dona, si no es per'mor d'adulteri; i se casa amb un altre, comet adulteri; axí com en comet un altre d'adulteri qui se casa am l'esposa repudiada» (Mat. 19, 6-9)—«Igualment, la dona, qui se separa de son espòs y se marida amb un altre es adúltera» (Marc, 10, 12).

Sant Pau, amb escriure a n-els Corintians no fa mes que treure conclusions de les paraules de Nostre Senyor: «En quant a n-es qui son casats, veis aquí lo que los mana el Senyor: Que la dona no se separi de son marit: si ella té raons per separarse'n qu'ella no se casi amb altre. Si, després, ella no pot res-

tar tota sola, que retorni a son marit. Empero qu'el marit no separi de son costat a l'esposa» (1, 7, 11). May cap legislador encara havia usat semblant llenguatge; ni may s'havia intentat arrancar d'una vegada un abús qui tenia alicades les arrels dins les passions mes vives; ni may se havia sentit comandar a les gents una pràctica universal. Fatalment havien d'elevarse protestes quantre una tal doctrina. Mes axò no impedex que Cristo ho afirmi ben resolt, y que imposi l'acompliment. Ell qui, fins a la fi de les centuries, reigirá el matrimoni cristià.

Empero Cristo mirá y vol anar mes lluny encara. Ja no's contenta en restituir a n-el matrimoni els atributs essencials que li mancaven feya temps, per estarne despullat. Ell dona a l'admirable unió de l'home i de la dona un caràcter sagrat, i li senyala rites religiosos, i pujantlo fins a la dignitat de sagrament, li conferex la mes alta consagració i li fá les honors mes grans que que puga sebre una institució d'aquí bax.

Un Catequista

(Seguirá)

Fluviol de Pastor

De la colecció ESPIGOLAYES premiada ab l'Englantina als Jochs Florals de Mallorca.

1910

*Entre cireres en flor
sonriu lo casa amagada:
y el pastor de la clotada
sab be qu'amaga un tresor.*

*—Cirerers que li texíu
un mantell de randa fina,
guardau la bella fadrina
que d'amor l'ha fet catiu.—*

*Hora baxa, el fluviol
per la serena bonansa,
floreix en sons d'anyoransa
y ab notes de rossinyol.*

*Sòns que diuen garrideta...
vida mia... bona amó...
prenguent aromu y frescò
dels romanins de la pleta.*

*Bells esplays de sentiment,
notes d'amor qui perdura,
y escampa, dins la foscura.
blanca llum d'encantament.*

*«O'l sol arrera es tornat,
o es la lluna qui es sortida.
o sou vos perla garrida,
qui llansau la claretat.»*

* * *

*Tonada de fluviol
bona per sentir d'enfora
dins la quietut de l'hora
en que dorm, fins l'embotol.*

*Sembla que tombes del cel
com un plor de l'estelada,
o d'una bresca arrencada
del buch, que degota mel.*

*Sembla que ran del pinar,
per les estepes florides,
fas les rotges margalides
plenes de saba, esclatar.*

*Qu'alenes vida plaent,
primitiva y sanitosa,
en flonjors de llana tosa
y rossor de sol-ixent.*

*Y que robes la llacor
dels mots de la pagèsia
gentil flor de galania...
garrideta... bona amor!*

MARIA ANTONIA SALVA.

A l'Espanya pel Centenari de Balmes

¡Alsa ton front, Patria volguda! reina adolorida, cavallera Espanya! que enmantellada ab lo dol ploras tes glories perdudes, tos mostiats llorers. ¡Alsal! al manco avuy, perque dins els negres orixons reblits de tempestes y llúu per tu ab clarors d'estrelles una fetxa y un nombre gloriós. ¿No veus formigatjar dins ta llar méteixa la part mésnoble de tos fills? ¿No sents els ècos d'himnes de pompa y de triomf que més enllá de tes serres y de la mar en bon'hora entonen tos admiradors? ¡Ah! es qu'avuy s'axeca de dins la pols de la tomba un fill il·lustre, En Balmes, per renovallar com l'águila la seua gloria demunt la primera centuria. Si, Balmes, es lo nom gloriós que llúu per tu dins la negror del desconort; y la fetxa te recorda las més pures alegríes de la maternitat, que, tot just fa cent anys, sentires, al veurer naxer dins l'hermosa Vich, al que havia d'esser l'àngel de pau esmitx de tes liágrimes,

Triste molt triste era la teua sort ¡oh Patria volguda! al comensament del passat setgle. Gelades d'impietat cremaven les brostades més ufanoses de ta fé patriarcal, fills d'iniquitat afuaven a ton pit ses espases, ventades de socialisme agitaven als pobles y tu tirada demunt la terra núa, despullada de tes riqueses, esclava dins ta llar, no servaves ja de

ton esperit abrinat de lleona sino la crinera, remuyada ab suors d'heroisme. ¡Oh! ¿qui al contemplarte així opresa no plorava en tu la desventura de la filla de Sion, ajopida baix d'un cel clos, com mur de pedres quadrades? ¿Quin enemic més despietat no compelia ton dol? Però ni un solsament dels qu'abans devant tú s'ajonellaven, y llapaven la pols de gloria qu'alsava ton rosegay, ni un competia te miseria! Mes encara: l'enveja, que temps en-rera feya niu dins son cor, es nodria ara ab la fel qu'amarava tes entranyas. ¡Oh, si! que hu era de trista ta sort Patria volguda!

Però ¡axuga ja tes llágrimas! mira qu'el infant, que al remoreix del Ter te ha nascut, demunt porta el pés d'una gran missió: segell n'es son front espayós. Son esperit gegantí alletantse de pietat y d'heroisme, de poesia y saba d'antigor, s'axecará com sol esplandent demunt els oritxons tenebrosos y ferá llum a tes plantes perque sequesques sempre els camins de salut; devant sos rays de portentosa ciencia s'inclinarán adorant les nacions; altra volta l'enveja s'acalará dins son caú de tenebres y vorás refermada ab noxa baula la cadena de glories de tans de setgles.

Y aquesta fonc verdaderament la missió d'en Balmes: fe elavar a nna societat qu'enfonsada dins les tenebres dels errors del enciclopèdisme, trastornades totes les idees de poder y soberania que ab mal hora destruí una revolució cent voltes cruenta, corria a pas de gegant cap a l'abisme.

Y quant bé cumplí aquesta missió, ens ho diu la seua historia. Jovenet encara al veim dins les escoles aplegá fons inagotables de sabiesa mentres fills d'iniquitat meditaven plans tenebrosos. Y ja acabada de tot se llarga carrera de ses profundes meditacions, al veim brandá com arma potent la seva ploma, mentres els enemics afuaven les seues espases contra la mare Patria; y ab la seua fillosofia marevellosa aclarí les espases tenebres de socialisme que l'impia revolució Francesa apilotá demunt eis pobles.

Y fonc tan ardent son amor envers la Patria, fan de bon de veras desitjá cloure ab suavitat de balsam ses nafres que havia obertes en la seua fé l'escepticisme, que no duplá un sol moment en deixar son poble nadiu, el Ter remorós qu'ab dols vou-ve-ri-vou havia closos ulls durant la dichosa infantesa. Dins la populosa y superba ciutat dels contes posá la seua càtedra aquell gran geni. Allá puja fins al mitx dia de la vida y espargi clarors de llum eterna; y abans d'arriba al capvespre jay, s'enfonsá dins la pols!... Si dins la pols ab que la mort trasforma tot geni, per gran que sia, si va vestit ab el sac faixuc de aquesta carn violada pel pecat.

Però, si ton cos d'argila ¡oh Balmes s'enfonsa dins la terra, no així ta memoria que viu ab clarors perdurables dins el cor. Tes obres com corona d'estrelles t'acompanyen fins més enllá de la tomba y la nimben de claror. Avuy més que may renovelles ta memoria, t'axeques demunt ton sepulcre y son tan vius els rays de gloria que t'immunden que dels quatre vents s'alsen multituds d'admira-

dors que a la una te proclamen sabi, poeta, gloria del setgle y de te patria, mestre y para sant. (1)

També de dins terra que'l mar braçola d'un illa d'amors y poesia, germana per la parla de t'aymada Patria ¡oh Balmes! s'en axequen veus de coratge y de salut. Mon cor en jovenese, tant es lo pler, que sent de tenirte per germá de raça, que volgué endresarte una memoria. Bé se que per humil no podrá servi de garlanda digne de la teua tomba; pero deixa al manco que'l esfulli com brot de murta per encatifar la triunfal carrera, quant per ella hi vendrán els gènits a vinclar les palmes devant ta pols.

B. CANTALLOPS LLINÁS.
Seminarista.

(1) Coneguda es la frase d'un Príncep de la Iglesia que diu que Balmes es «El Santo Padre de los tiempos modernos».

Avuy s'ensenyen moltes coses en les escoles; es menester no oblidar la que té més importancia capital en l'educació. Me referesc, en primer lloc, a la religió. Vostro afany més difícil e important consisteix en inspirar al nín el temor de Deu y ensenyarli el respecte de les coses Santes.

(L'Emperador d'Alemania, Guíllerm II)

LLIGANT CAPS

Distintes vegades ha dit desde aquestes columnes que a Inca s'hauria de procurar per les eleccions Municipals treure retgidors ab el carácter catòlic. Sabem que nostres insinuacions caigueren malament a certs germans nostros en la fe, fins n'hi hagué que mos argüiren, privadament, que a Inca tots els del Ajuntament son catòlics. No ho negam. Les persones que componen la Corporació Municipal son boníssimes y no se les pot negar l'honros titol de cristiá. Però en la confecció y etxecució del programa de Sant Abdón ab un nombre discordant en la tradició y moral Cristiana ¿aont lluí el catolicisme dels membres del Ajuntament? Ni un retgidor, que sabiguem, ne protestá publicament.

El regidor o diputat catòlic pel seu carácter y significació protesta de tot acort de la corporació a que pertaneix que no estiga en armonia ab la moral catòlica.

—Es que no lograría res y se quedaría en ses protestes sense resultat.—mos esmentaren.

—Y tal vegada seria escoltat si tenia un poc de manya. En tot cas, sempre seria la veu de la veritat y de la Religió, alsada per fer informar tots els actes municipals segons l'esperit de la Iglesia, y ab això no's faria més que seguir els apòstols que procuráren difundir la Religió desde les barraques dels pastors fins als tronons dels reys. No es faria més que lo que fan els catòlics per tot erreu.

—Es que a Inca no's treuria un retgidor catòlic.

—Si fos així, cal fer un'altra afirmació ben amarga: y es que s'hauria feta ben poca educació de política cristiana, trobantnos demunt la lluita sense preparació alguna.

—Es que mos veuríem embarassats per trobar un candidat catòlic, inteligent y enèrgic.

—Nosaltres ne veim bastants. Y si importa s'en eduquen. Algunes meteixes persones qu'avuy están dins l'Ajuntament, duites a n-ell en carácter de catòlic y rodejades d'atmosfera senitosa serviríem admirablement.

Acabem per avuy, aquestes expansions de nostra ploma, fent constar que les idees qu'hem esposades ara y en altres ocasions, sobre aquesta materia y que per lo contrariades pereixen privatives de CANOSTRA, també son acceptades per l'opinió sensate, il·lustrada y cristiana d'Inca, puis en sostengudes animadas converses en que hem pogut veure fonda conformitat en nostro modo de pensar.

El Bolletí Dominical de les Parroquies de Mallorca

SA. DR. DE CA-NOSTRA.

Vintiset setmanes fá que surt cada diumenge aquest valent, oportú, popular y interessant benefactor de nostra empresa, honrant la *Bona Premsa* d'aqueta villa.

Si els amichs de la sana doctrina social volguessin ajudar, com cal, a sostenir la *santa y patriòtica creuada*, combatent ses pèssimes idees d'immoralidad (que son, per la nostra juvenea, piljors que la difteria) ajudaría a sa publicació suscriguentse y repartintne exemplars entre el poble que, no més, ensaboreix la premsa enverinada forastera (ab estampes) que com un diluvi derrerera s'altre mos anega.

El *Bolletí Dominical* ha vengut a omplir amb més acert y saviesa dógmatica el buit que dexá *Mallorca Dominical* y que s'apresurá a omplir (per desgracia del poble antes *ignocent*, ara *ignorant*) un altre setmanari palmesá qui, sol amb son nom, entebana.

Els catòlics que trabayen de mil modos escampant llevó de bon eczemple y fent sacrificis pecuniaris en favor de la *bona causa*, dirán que no poden fer res pus... y noltrós deim que axò equivaldría a donarse per perduts, y si no s'esforsen, sempre seguit y sens desmay, per atenyer lo perdut amb nostra indolència y excessiva confiança... no serem a temps a veure'l poble germá nostro redimit de s'esclavitut intelectual en que jau, se boca y se mor (en que sia mala comparansa) axí com s'inflen, goxen y se revinclen els cuchs dins un famé massell de podridura irrespirable.

El *Bolletí Dominical* mereix moltíssim més de part dels diocessans de Mallorca acomodats, que una passiva llimosna de dos céntims de pesseta setmanals.

B. F.

Pama 3 Juny 1910.

AL SANTÍSSIM SAGRAMENT

Sagrament del altar, benehit sies,
inmensa flama del amor de Deu:
abruassam tot los dies
confont lo meu cor ab lo cor teu.

Escapulons

ACCIÓ DE GRACIES

Diumenge passat se cantà un Te-Deum a la Catedral Basílica de Mallorca per donar gracies el Altíssim pel pronta restabliment del Excm. D. Antoni Maura, de les ferides de l'atentat comes contra la seva respectable persona.

Les moltíluts que acudiren a la Seu al acte del Te-Deum y la brillant recepció de la Penya enmixt d'esclats d'apladiments, be testimoniaren l'estima, gratitut y entusiasme que'ls mallorquins senten per éll, més per haver estat víctima de l'obra revolucionaria que no vol ningú que li fassi nosa a lo seu pas destructor.

UNA BONA FESTA

El Círcol d'Obrers Catòlics, de Binisalem, celebrà el dia de l'Assunció de la Verge solemnne festa patronal.

El malí tengueren comunió general concorreguda per tots els socis y al capvespre una reunió que tengué el caràcter de mití.

Dirigiren sa paraula fogosa y reonada els distingits propagandistes catòlics D. Nicolau Saggese, de Binisalem, el Sr. Lete y D. Joseph Font de Palma. Tots tres tractaren qüestions d'actualitat y ab sólida argumentació persuadiren y entusiasmaron els binisalemers pels ideals catòlics y patriòtics únics salvadors de nostra desgraciada Espanya. El Sr. Rector d'aquella Parroquia resumí l'acte sortint tothom satisfet de tant animada reunió.

MANIFESTACIÓ CATÓLICA A SANT SEBASTIÀ.

No se verificà y tengué un èxit colosal.

El Govern lliberal que patim per aturarla tengué que processà la Junta Organissadora, embargar tots els trens y barcos y enviar forsa de troba per ocupar militarment Sant Sebastià y totes les vies qui hey conduexen. En Canalejas el meteix temps que ha tirada una planxa ha donada feta la manifestació als valents catòlics de les provincies del Nort.

CA-NOSTRA, que fone invitada per la Junta Organissadora, al acte, hey acursà un telegrama dia 7 d'aquest mes, donant sa representació al Director de *La Gaceta del Norte*.

En nom de la Tercera Orde de Sant Francesc, el Discretori també posà un telegrama de adhesió a la Junta Organissadora.

QUE NOS HO DISPENSIN

Seguít rebem proclames y reonats manífets de juntes d'acció catòlica suplicarnos la seua inserció. Ara es el *Comité de Defensa Social* de Barcelona, ara *La Junta Organissadora de Acció* de Palencia, ara *Los Jóvenes Catòlicos* de Almeria, ara la *Obra del Ave María* etz. etz. Les dimensions de nostra publicacioneta no mos permeten publicar les fulles que rebem, ni fins y tot darne noticia, tantes son les que anant rebent aquests últims temps ab satisfeció de nostra ànima per veure ab això que se treballa per tot arreu.

Agraint puis, les atencions dels qui pensen en nosaltres, los demanam que nos dispensin

si a vegades no'm feim el cas que se mereixen.

CARTELL

Hem rebut el del Segon Certámen Literari-Agrícola, organiat per l'Ateneu de Sant Sadurni de Noya. El tenim a disposició del qui li interès la seva lectura.

NOVA HABITACIÓ

D. Miquel Martorell Bauzá, Melje-Cirujá, nos oferex sa nova casa: carré de Monserrat, num. 56, en Palma.

Cronico d'Inca

Jorjol 1910.

Dia 4.—Al Oratori del Puig d'Inca s'hi celebra festa de Santa Magdalena. A l'ofici Major predica el M. I. Sr. D. Mateu Garau, Penitencier, ab l'oloquencia qu'ell sab ferhó. Se queixa de la poca assistencia. Axò se deu a la fortor del estiu en que cau aquesta festa que retreu de pujar allà d'alt a la gent. L'opinió de niolts es que se fes per a Pasqua.

El capvespre s'hi fan corregudes y ball a l'estil del país, veentse una mica mes animada la festa.

Segueixen les obres de desmontar el rocaplè del costat del Oratori ab lo projecte de ferhi hospederia. Abans de tot s'hi farà una cisterna de gran cabuda. Nostro Ajuntament hi ha destinades cent pessetes per aydar a dur la creu al Rector d'aquella iglesia, Mossen Guillem Pujades, que s'ha proposat a fer totes les millores que pugua per embellir lloc tant agradable.

Dia 30.—Festa dels Sants Patrons de la Vila. La part religiosa revestí gran solemnitat. Ab assistencia del magnific Ajuntament y revellers se celebraren completes y l'ofici major, essent el celebrant el Rnt. D. Francesc Mir, Rector de Sant Miquel de Palma, servint de diaca, l'Econom de Pollensa, el Rnt. D. Francesc Rayó, y de subdiaca, Mossen Guillem Pujades. Se cantà per la Capella de la Parroquia una hermosa partidura ben nutrida de veus. Mossen Joan Quetgles, Vice-Secretari de la Cambra del Palau, a l'ofertori, digué un bellíssim sermó sobre les virtuts dels Patrons y la religiositat dels fills il·lustres d'Inca. Al alsar Deu fone un moment de solemnial afecte: devant el portal major, la música de la Misericordia tocà la marxa real, al temps que d'alt el campanar s'amollaren una tempestant de trons donant salve a l'Ostia Santa.

De la part cívica agradá ferm la retreta militar, la diana, la il·luminació y adorno del carré Major y la banda de la Misericordia que no plangué les tocases.

Dia 31.—A la plassa del toros que s'está acabant ja s'hi atoreyen novells, venguent a presenciarlos molta gent dels pobles forans. No forem convidats al acte com a periodistes.

—A Inca se constituex una nova banda de música baix la intelligent direcció de D. Joseph Rotger.

Agost 1910

Dia 2.—Segueixen les festes populars a Inca. A San Francesc, la del Jubileu de Porciúncula va esser molt concorreguda en els actes religiosos, ara el tradicional passetx

pel carré de Sant Francesc molt desenimat.

Dia 4.—Mes festes. A Sant Domingo la del titular, bon cant, y bon sermó per un Pare caputxí que tocà coses d'actualitat y entusiasma la gent; a n-el carré toquen dues bandes de música y amollen focs artificials y ballen el ball tradicional de *l'alegría franca*.

—Pujada d'ous, se paguen a sis reals la dotzena. Nostro dijous es concorregut.

Dia 5.—El corresponsal literari d'Inca de *Correo de Mallorca*, contestant a una alució de CA-NOSTRA, fa constar que'l programa que publicá de la festa de Sant Abdón era copia del programa oficial que fe repartir la Comissió de la festa. Nosaltres no'l reberem. El indicar que llegirem el programa demunt *Correo de Mallorca* ni inclou censura per nostre estimat cofrare ni per son corresponsal.

—Acaba d'esser nombrat per l'Ajuntament de seua secretari d'aquell Municipi nostro distingit amic D. Mateu Sastre, persona molt intelligent que sempre ha rosat per dins oficines.

Li donam l'enhorabona.

Dia 6.—Per Inca també hi ha *escal·latina* y altres malalties de febre, encara que, sortadament, ha fetes poques víctimes.

—Se comensa cullir la metla de nostros camps. Després de la gran cullita d'entany aiximeteix nostros pagesos no's poden quejar del esplet d'enguany. Ha redoletjat.

† Nostros amics difunts

A últims dei mes passat morí l'amo'n Bartomeu Bestart, a l'edat de 81 any, persona molta preciable y estimada dels qui la tractaven y que conservá les energies de jove fins als derrers dies de la seva vida.

Trasladat a Inca ja en la vellés se fé popular en la presidencia del Círcol d'Obrers Catòlics que regentá alguns anys.

Deu lo tenga entre'ls elegits de la gloria y don a la velleta viuda, amable nora y amics nets, la conformansa cristiana.

* * *

A Campanet divendres passat morí lo hiendat propietari d'aquella població, D. Mateu Bennassar, pare de la cristiana Senyora de *Can Vich*, esposa de D. Lloaxim Gelabert.

A n-aquesta distingida familia si qu'en necessiten de consol y conformansa cristiana per soportar les desgracies en que'l Bon-Jesus la prova. Fresc encara el dol per la pèrdua de Mossen Bartomeu, la mort los torna visitá en la persona de son estimat Padri, y segueix la Senyora sufrint penosa malaltia.

Que Deu nostre Senyor los aconsol a tots, y don repòs a sos difunts que be hu desitjam nosaltres en planyívol condol.

PUBLICACIONS REBUDES

LOS MILAGROS DE NUESTRA SEÑORA DEL PILAR.

Aquest es un títol d'un opúscol que, segurament, escamparán per tot arreu els devots de la Verge de Pilar.

Es una relació interesantíssima de 31 prodigis o farvors alcansats per l'intercessió de l'escelsa Patrona de Saragossa.

Devant dú una noticia sobre *l'Hospederia del Pilar per pelegins malalts*, qu'está uberta tots els anys dede'l 20 de Maig fins a 31 d'Octubre.

Aquesta plagueteta se ven a 6 pessetes el cent y 40 pessetes el millar a ca'l Administrador de *Anales del Pilar*.—Apartat 59.—Saragossa.

Cultura Popular

UTILITAT DE LA PERDIU A L'AGRICULTURA

La perdiu no es solament agradable al *gourmet* y al cassador, sino que es encara molt mes útil a l'agricultura.

Ultimament en una cassera, una d'aquestes aus va rebre un tret que va destrossarli el gavatx ple d'aliment, qu'examinat detengudament, mostrá tenir una gran cantitat de llevors de males herbes y insectes perjudicials. Si's té en compte la gran cantitat de perdius que poblen los nostres camps y sopusant que la mitat de son aliment consisteix en insectes, se pot facilment donarse compte del gran benefici qu'aquets animalets presten a l'agricultura.

Els pochos grans de blat y de cibada etc. que les perdius menjén no perjudiquen, perquè com la major part d'aquests grans han quedat a la superfície de la terra, tampoc germinarien y els que troben en els rostolls son perduts igualment; pel contrari, la perdiu may toca els grans en les espigues, els quals son el privilegi d'altres aucells.

Seria de desitjar que'ls serveix prestats per aquests modestos habitants dels nostres camps, fossin millor apreciats y que'ls agricultors los donassin major protecció, en lloch de destruir els nius de perdius per ignorancia.

Aquestes aus, per altre part, servexen als interessos dels agricultors tan be com els dels cassadors, y si'ls primers volguessin pendre en consideració lo qu'acabám de dir, les perdius no tardarien en multiplicarse.

Els cassadors y els pagesos intel·ligents, farien be en no abusar exageradament en la matansa d'aquests bons amics que més tart els recompensarán, defensant llurs cullites, probant axís que contrariament a l'especie humana, el reconoxement no es una vana paraula.

De «L'Apà»

SOLUCIÓ A LA FUGA DE VOCALS DEL NUMERO ANTERIOR

Per sortir del rutinisme,
que nostro jovent fa son,
mos han duit per San Abdón
trons y ball del modernisme.

FUGA DE VOCALS

L'.ns.gn. C.n.l.j.s s.v.nt f.
m.n.f.st.c..ns d. c.t.l.c.sm.
p.r d.m.st.r s.n ll.g.c h.r..sm.
l.s pr.v.'n B.lb.. S.nt S.b.st..

ES CABO ROIG.

ALMACENES SAN JOSÉ
de
Ignacio Figuerola
BRONDO 7-9-11-ESQUINA BORNE
LENCERÍA, LANERÍA, GÉNEROS DE
PUNTO, BISUTERÍA, NOVEDADES.
Sastrería y Camisería
LA CASA MEJOR SURTIDA.
LA MÁS BARATA
PRECIO FIJO

BOLLETÍ COMERCIAL

			Pesettes:
Bessó	el quintá de	a	91'50
Blat	la cortera de	a	17'00
Xeixa	id	a	18'00
Ordi	id	a	10'60
Ordi foraster	id	a	09'50
Sivada	id	a	08'50
Ídem. forastera	id	a	07'50
Faves cuitores	id	a	18'50
Ídem. orninaries	ld	a	18'00
Ídem. pel bistiá	id	a	17'00
Blat de les indies	id	a	16'00
Monjetes de confit	id	a	30'00
Ídem. blanques	id	a	27'00
Safra s'unsá	id	a	03'00
Ous	dotzena de	a	01'50

CA—NOSTRA
QUINZENARI POPULAR.
Preu de subscripció
Un trimestre, mitja pesseta per tot Espanya,
y doble a l'extranger.
Els obrers que no ho demanin tendrán
la subscripció per 10 céntims mensuals, 1'20
l'any.
Redacció, administració e imprenta: carrer
de Mallorca, 1, Inca.

OBRES REBUDES
en
LA LLIBRERÍA LA BONA CAUSA
d'en Miquel Durán
INCA
Joan de la Brète.—*Mi párraco y mi tio.*
Ultim tom publicat per la Biblioteca Empo-
rium. Traducció sobre la 166ª edició francesa.
R. P. Dom. du Bourg, O. S. B.—*El Arte de
sufrir* ab un pròlec d'en Coppée de la Aca-
demia francesa.
Marchal.—*La Mujer perfecta.*
F. Casas y Amigó.—Tercera y nova edició
de ses Poesies ab un pròlec d'en Marián
Aguiló y Fuster.

Disponibile

Disponibile

MARCA DEPOSITADA.

CHOCOLATE DE LA TRAPA
FABRICADO
POR
Los Religiosos Cistercienses
—VULGO—
TRAPENSES
DE SAN ISIDRO EN VENTA DE BAÑOS.

PAQUETES	PASTILLAS	PESETAS
1.ª marca: Chocolate de la Trapa.	400 gramos.	14, 16 y 24 1'25, 1'50 1'75, 2 y 2'50
2.ª marca: Chocolate de la Familia.	460	14 y 16 1'50, 1'75, 2 y 2'50
3.ª marca: Chocolate Económico.	350	16 1 y 1'25

Elaborados según fórmula aprobada por los Laboratorios Químicos Municipales de Madrid Pamplona y San Sebastián.—Cajitas de Merienda, 3 pesetas, con 64 raciones. Descuentos desde 50 paquetes. Porte abonados, desde 100 paquetes, hasta la estación más próxima. Se fabrica con canela, sin ella y á la vainilla. No se carga nunca el embalaje. Se hacen tareas de encargos de 50 paquetes. Al detall, principales ultramarinos.